

УДК 65.012.123:330.45

АНАЛІЗ СТРАТЕГІЇ НАУКОМІСТКОГО ПІДПРИЄМСТВА КРИЗЬ ПРИЗМУ СИСТЕМНОЇ МЕТОДОЛОГІЇ

Ю.Є. Павленко

Шосткинський інститут Сумського державного університету

41100, м. Шостка, вул. Інститутська, 1

y.pavlenko@ishostka.sumdu.edu.ua

Розглядаючи 20-річний термін функціонування економіки країни, усвідомлюємо, що конструктивного «зламу старої системи» не відбулося, оскільки суттєвих зрушень, корінних перетворень, вагомих соціально-економічних проектів, нових напрямів, креативних ідей ми не побачили. На рівні окремих підприємств констатуємо аналогічну картину.

Дослідники чинників конкурентоспроможності підприємства не завжди акцентують свою аналітичну увагу на системному, модельно-стратегічному підході до управління розвитком. Отже, на цьому напрямі є ще багато невирішених питань.

В роботі досліджено характеристики та механізм функціонування ключових чинників, що впливають на конкурентоспроможність наукомісткого підприємства (НМП), яке має інноваційну складову у системі створення доданої вартості, а також визначені найважливіші напрями стратегічного управління НМП. В рамках системного бачення політики НМП запропоновано обриси та шляхи вирішення важливого триєдиного завдання: 1) розробки й реалізації динамічної моделі оптимального економічного розвитку НМП; 2) розбудови ефективної керуючої системи НМП, яка ґрунтується на створенні та використанні інновацій; 3) синтезу дієвих засобів контролю результатів діяльності НМП. Зокрема, отримано результати:

- динамічну модель оптимального економічного розвитку НМП $\max_{c(t)} \int_0^{\infty} e^{-\delta t} U[c(t)] dt$, де $c(t)$ - споживання, яке досягає свого максимуму в точці k^* за рахунок визначення оптимальних коефіцієнтів регулювання інвестицій α_i , $i = 1, 2, \dots, 5$ в структурі НМП;
- модель визначення оптимальної стратегії фінансування діяльності НМП (дослідження динаміки розвитку підприємства в залежності від ситуаційної комбінації схем його фінансування та умов доступності кредитів);
- стратегічну модель поведінки (чисту стратегію) X і Y в антагоністичній грі між підприємством та ринковим середовищем: $\bar{A} = \langle X, Y, H \rangle$, де X - множина можливих дій підприємства; Y - множина можливих дій ринку; H - функція корисності, яка визначає виграш або програш сторін гри;
- концептуально-кваліметричну модель стратегічного управління персоналом;
- модель оптимізації та контролю ефективності функціонування НМП:

$$\begin{cases} M_{\max}(x, t) \rightarrow \max \\ G_{\min}(x, t) \rightarrow \min, \text{ де } r_{\max}(x, t) = \frac{M_{\max}(x, t)}{G_{\min}(x, t)} - \text{коефіцієнт рентабельності;} \\ r_{\max}(x, t) \rightarrow \max \end{cases}$$
- $M_{\max}(x, t)$ - чистий прибуток підприємства; $G_{\min}(x, t)$ - загальні витрати;

Запропоновані підходи та сформульовані моделі мають практичну значущість і можуть бути застосовані у сфері стратегічного управління й аналізу діяльності наукомістких підприємств малої та середньої ланки інноваційного бізнесу. Результати дослідження дають, також, можливість аналізувати динаміку розвитку підприємств залежно від різних умов встановлення цілей, функціонування та кредитування інноваційних проектів.